

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 219/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Dudíša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených Advokátska kancelária Mgr. Karol Haťapka, s. r. o., Vretenová 4, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/147/2022 z 25. októbra 2023 takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Návrhu na odklad vykonateľnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. februára 2024 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhujú napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a priznať im náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom. Súčasne žiadajú, aby ústavný súd v zmysle § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) rozhodol o odklade vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/53/2021-213 z 26. apríla 2022 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu o ich ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 16C/34/2016 sa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), domáhala proti sťažovateľom zaplata sumy 9 188,79 eur s príslušenstvom z titulu tzv. regresného nároku podľa § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení účinnom do 30. júna 2014 (ďalej len „zákon č. 577/2004 Z. z.“). Žalobkyňa sa svojho nároku na úhradu nákladov zdravotnej starostlivosti poskytnutej maloletej dcére sťažovateľov domáhala na tom základe, že sťažovatelia sa dopustili protiprávneho konania, keď zanedbali náležitý dohľad nad svojou maloletou dcérou (v tom čase vo veku 1 rok a 11 mesiacov), ktorá užila lieky vnesené do domu sťažovateľov starou matkou maloletej, v dôsledku čoho musela byť hospitalizovaná v nemocnici.

3. Rozsudkom č. k. 16C/34/2016-179 zo 16. decembra 2020 okresný súd uložil sťažovateľom spoločne a nerozdielne uhradiť žalobkyňi sumu 9 188,79 eur a nahradiť jej trovy konania v rozsahu 100 %. Nárok žalobkyne vyhodnotil ako dôvodný konštatujúc, že k poškodeniu zdravia maloletej došlo v dôsledku protiprávneho konania sťažovateľov spočívajúceho v porušení § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Sťažovatelia podľa okresného súdu zanedbali svoju povinnosť zabezpečiť riadny dohľad nad ich maloletou dcérou, ktorá sa intoxikovala liekmi prinesenými do ich domácnosti starou matkou. Maloletá bola v tom čase vo veku, ktorý si vyžadoval neustály dohľad a zvýšenú pozornosť oboch sťažovateľov, ktorí však lieky riadne neuschovali, ponechali maloletú voľne sa pohybovať po dome, čím vytvorili podmienky na poškodenie jej zdravia.

4. Na základe odvolania sťažovateľov krajský súd rozsudkom z 26. apríla 2022 potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). V celom rozsahu sa stotožnil s názorom okresného súdu, že sťažovatelia sa zanedbaním dohľadu nad ich maloletou dcérou dopustili protiprávneho konania, v dôsledku ktorého bolo maloletej spôsobené poškodenie zdravia, a preto má žalobkyňa podľa § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z. z. proti nim tzv. regresný nárok na zaplata nákladov uhradených poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti v súvislosti s hospitalizáciou ich maloletej dcéry.

5. Proti predmetnému rozsudku krajského súdu sťažovatelia podali dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP. Uviedol, že z dovolacej argumentácie nebolo možné zistiť žiaden dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania, pričom sťažovatelia len všeobecne poukázali a citovali § 420 CSP a § 421 CSP bez toho, aby riadne vymedzili dovolacie dôvody. Ani zo samotného obsahu dovolania pritom nebolo možné ustáliť, ktorú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP sťažovatelia výslovne namietajú. Súčasne v danom prípade absentovalo aj vymedzenie právnej otázky, pričom bez uvedenia dovolacieho dôvodu najvyšší súd nemohol pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných právnych otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a následne odvolací súd, a v súvislosti s tým suplovať aktivitu dovolateľov, ktorí boli v dovolacom konaní riadne právne zastúpení.

II. Argumentácia sťažovateľov

6. Sťažovatelia svoju ústavnú sťažnosť nasmerovali proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorému vytýkajú nedostatočné odôvodnenie, čo podľa ich názoru zakladá arbitrárnosť namietaného rozhodnutia. Tvrdia, že podstata ich dovolacej otázky spočívala v posúdení, či bolo správne uložiť im povinnosť zaplatiť regresný nárok uplatnený žalobkyňou. Priznanie predmetného nároku bez zohľadnenia špecifik danej veci považujú vo vzťahu k nim za neprimerané tvrde. Rozporujú tvrdenie najvyššieho súdu, že v podanom dovolaní uviedli len všeobecnú charakteristiku nesprávnosti, keďže v súlade s § 432 CSP poukázali na to, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci. K výhrade dovolacieho súdu, že nešpecifikovali, či sa riešením určitej právnej otázky odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo či táto otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná odlišne, sťažovatelia zdôraznili, že najvyšší súd je viazaný len dovolacími dôvodmi, a nie vymedzenou prípustnosťou dovolania. Najvyšší súd mal preto pri posudzovaní prípustnosti ich dovolania zohľadniť svoje rozhodnutia, aj keď ich sťažovatelia v dovolaní výslovne neoznačili. V závere ústavnej sťažnosti poukazujú na princíp predvídateľnosti súdneho rozhodnutia.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

7. Podstata výhrad sťažovateľov formulovaných v ústavnej sťažnosti je založená na tvrdení, že najvyšší súd nepristúpil k meritórnemu prejednaniu ich dovolania a nesprávne ho odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP napriek tomu, že náležite vymedzili, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci.

8. Ústavný súd sa preto s prihliadnutím na svoje postavenie ochrancu ústavnosti zameral pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti na posúdenie, či rozhodnutie o dovolaní sťažovateľov zo strany najvyššieho súdu nevybočilo z mantinelov ústavne konformného posúdenia jeho vlastnej právomoci.

9. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že si plne uvedomuje úlohu najvyššieho súdu v civilnom procese, ktorý rozhoduje ako dovolací súd v už právoplatne skončenom spore. Rešpektuje aj jeho vlastnú diskreciu vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti dovolania, čo však nevyklučuje, aby ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti následne preskúmal, či právomoc najvyššieho súdu bola realizovaná ústavne konformným spôsobom. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho kontroly iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

10. Po dôkladnom preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia a predloženého dovolania sťažovateľov však pochybenie ústavnoprávnej intenzity identifikované nebolo.

11. Z relevantnej časti namietaného rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd vytkol sťažovateľom nedostatočné vymedzenie dovolacích dôvodov, ktoré mu neumožnilo pristúpiť k meritórnemu prieskumu ich dovolania. V súvislosti s namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúcou v nevykonaní navrhovaného dokazovania najvyšší súd uviedol, že predmetná vada nebola sťažovateľmi dostatočne identifikovateľná a konkretizovaná, keďže z obsahu dovolania nie je zrejmé, ktorým návrhom na vykonanie dokazovania nebolo konajúcimi súdmi vyhovené (bod 26 namietaného rozhodnutia).

12. Rovnako najvyšší súd nepovažoval za zodpovedajúce príslušným ustanoveniam Civilného sporového poriadku ani vymedzenie dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Dovolaciu argumentáciu sťažovateľov týkajúcu sa nezanedbania náležitého dohľadu nad ich maloletou dcérou vyhodnotil len ako polemiku či spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, čo však nezodpovedá kritériám podľa § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 CSP, preto nemohol pristúpiť k posúdeniu právnych otázok riešených súdmi nižšej inštancie (body 27 a 28 napadnutého uznesenia).

13. V tomto smere je potrebné uviesť, že aj keď súčasná judikatúra ústavného súdu uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ, resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky“. (I. ÚS 115/2020). Inými slovami, určité požiadavky na formuláciu dovolacích dôvodov musia byť splnené, inak by inštitút dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku stratil svoj zmysel, ktorým je zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov a odstraňovanie zásadných väd konania, pre ktoré je nutné zasiahnuť do právoplatných rozhodnutí. Iba nesúhlas a kritika záverov všeobecných súdov bez relevantného zdôvodnenia nemôžu zakladať dôvodnosť revízie právoplatných rozhodnutí súdov nižších inštancií v rámci dovolacieho konania, ako aj konania o ústavnej sťažnosti (IV. ÚS 587/2020). Uvedené parametre však v dovolaní sťažovateľov podľa názoru najvyššieho súdu naplnené neboli.

14. Predmetné závery najvyššieho súdu nenesú podľa názoru ústavného súdu znaky arbitrárnosti ani extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, tak ako to tvrdia sťažovatelia v ústavnej sťažnosti. Ani predostretá sťažnostná argumentácia pritom nie je spôsobilá spochybniť ich ústavnú udržateľnosť, keďže ani z dôvodov ústavnej sťažnosti jednoznačne nevyplýva, ktoré konkrétne právne otázky uvedené v dovolaní sťažovatelia považovali za také, od ktorých záviselo rozhodnutie krajského súdu, aké riešenie považujú za správne, a teda prečo nebol daný dôvod odmietnuť ich dovolanie bez meritórného preskúmania.

15. Ak preto najvyšší súd uzavrel, že absencia náležitého vymedzenia dovolacích dôvodov v súlade s § 431 CSP nemohla v konečnom dôsledku viesť k inému výsledku dovolacieho konania než k odmietnutiu dovolania pre jeho neprípustnosť, ústavný súd mu nemá z ústavnoprávneho hľadiska

aj s ohľadom na obsah vyžiadaného dovolania sťažovateľov čo vytknúť. Úvahy najvyššieho súdu ústavný súd považuje za zrozumiteľné a náležité odôvodnené, majúce oporu nielen v aplikovaných ustanoveniach Civilného sporového poriadku, ale i v judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú v odôvodnení napadnutého uznesenia odkazuje. Uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov je ústavne konformný, nepopierajúci ich účel a význam, preto podľa názoru ústavného súdu nedošlo v danom prípade k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy:

17. Napriek tomu, že sťažovatelia sa v petite ústavnej sťažnosti domáhajú vyslovenia porušenia aj svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, vo vzťahu k predmetnému základnému právu nepredniesli žiadnu osobitnú, nieto ešte relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu.

18. Absencia kvalifikovaného odôvodnenia tak predstavuje nedostatok, ktorý bráni ústavnému súdu považovať ústavnú sťažnosť v tejto časti za dostatočne odôvodnenú.

19. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie týchto nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na ich kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019). Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že označené nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na perfektnosť základných náležitostí návrhu slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

20. V tejto časti preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku uznesenia).

III.3. K návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku krajského súdu:

21. Sťažovatelia sa súčasne v ústavnej sťažnosti domáhajú odkladu vykonateľnosti rozsudku krajského súdu z dôvodu, že jeho výkonom im hrozí zníženie životnej úrovne na hranicu sociálneho minima, čo pre nich ako žiteľov rodiny s nezaopatrenými deťmi bude mať likvidačný dopad.

22. Ústavný súd predmetnému návrhu sťažovateľov nevyhovel (bod 2 výroku uznesenia), keďže ich ústavnú sťažnosť odmietol v celom rozsahu z dôvodov už bližšie ozrejmenej v tomto uznesení. Zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu predbežnej, resp. dočasnej ochrany totiž vyplýva (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pozn.), že pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu prichádza do úvahy vtedy, ak ústavný súd prijme ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľov formulovanými v petite ich ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2024

Libor Duľa
predseda senátu